

DIRECTOR:
Dr. ALEXANDRU RUSU

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA
BLAJ — JUD. TARNAVA MICĂ

INSERATE:
Un șir garmond: 5 Lei. La
publicări repetate după
:: :: învoială. :: ::

REDACTOR RESPONSABIL:
Dr. AUGUSTIN POPA

ABONAMENTUL
Pe un an 180 Lei
Pe 6 luni 90 Lei
Pentru străinătate 360 Lei

Numărul 350 Lei

Unitatea

Foaie bisericească-politică. — Apare în fiecare Sâmbătă.

Noua nomenclatură.

Câteva considerații pe marginea unei laturi a unificării cu furca.

(i.c.) În numărul 220 dela 7 Octomvrie 1925 al „Monitorului oficial” s'a publicat noua arondare a județelor, cu nouile numiri de localități. Te cuprinde mirarea cu câtă superficialitate s'a lucrat la aceasta.

La schimbarea numirilor de localități ministerul ar fi trebuit să se conducă de anume principii, și să nu procedeze în o chestie atât de importantă numai după propunerile capricioase ale slujbașilor dela administrație. Ar fi trebuit să se țină, după părerea noastră, cont de latura practică a chestiunii, apoi de cea estetică și în urmă de cea națională.

1. În locul întâiu ar fi trebuit ca schimbările să se facă în așa fel, încât *cutare numire* să o aibă o singură localitate din țara întreagă și să nu fie mai multe localități, care să poarte unul și același nume. Căci în urma acestei împrejurări nefericite poșta, care și de altfel e supărător de neregulată, va avea de a se lupta cu greutate de neînving. Luând în considerare că poporul nostru e destul de rămas în cultură, iar minoritățile destul de streine de spiritul limbii noastre, în adresarea corespondențelor ș. a. nu se va ținea seamă de toate circumstanțele geografice, notându-se fidel județul și poșta ultimă și atunci bietelescrisori vor rătăci dela un colț de țară la altul, și multe, foarte multe, din ele se vor trezi în urmă la o destinație străină de intențiunea trimițătorului.

Principiul acesta însă a fost nebăgat în seamă. Bunăoară numirea de *Cornești* o poartă nu mai puțin decât 12 localități din țara întreagă și anume în județele: Bălți, Cetatea Albă, Cluj, Dâmbovița, Gorj, Iași, Maramureș, Mureș, Olt, Someș, Târnava-Mică și Turda. Numirea aceasta am urmărit-o numai întâmplător în „Monitorul oficial”, dar câte vor mai fi de felul acesta!

2. În locul al doilea ar fi trebuit să se țină seama de latura estetică a chestiunii, atât în ce privește însemnarea numirii localității în viața de toate zilele, luată ca nume comun, cât și cu privire la sunetele, ce compun numirea acelei localități. Ar fi trebuit deci să se schimbe toate acelea numiri, pe cari exprimându-le țaranul nostru înaintea unei fețe cinstite, trebuie să-și plece privirile în pământ și plin de sfială trebuie să-și ceară scuzele („să lerte domnul”) că a fost necesitat să pronunțe un cuvânt atât de necuviincios. În categoria aceasta cade numirea *Beșinău*, care o poartă două localități din Ardeal și pe lângă toate insistențele oamenilor de bine să i-se schimbe numele uneia în „Biseni”, ambele au rămas cu vechile lor numiri. Pe semne în acest caz a învins principiul național, crezând domnii dela minister că această numire are un colorit foarte

românesc, și în consecință trebuie salvată pentru posteritate. — Ce să mai zicem de *Cufuritu*, numele unei localități din județul Buzău?!

Principiul estetic-muzical trebuie să triumfeze și când e vorba de sunetele ce compun numirea unei localități. Aici vom aduce de exemplu clasic *Hârta*, numirea schimbată a comunei săsești Bendorf. În toate limbile slave nu vei găsi un cuvânt mai hârăit decât acesta. Bieții Sași nici nu-l pot exprima. A trebuit să protesteze locuitorii comunei, cari oricât de streini de neamul nostru, iar ai noștri oricât de fără pretenții literare, totuși în acest caz au dovedit mai mult simț lingvistic decât dnii din fruntea administrației și dela minister. Norocul, că protestul a fost luat în seamă și comuna și-a primit un nume mai acceptabil.

3. Ori poate la schimbarea numirilor s'a avut în vedere mai presus de toate principiul național, și aceasta țintă nobilă motivează apoi orice exces de zel. — Dar aruncând o privire cât de fugară peste tabloul localităților, se observă îndată, că nici acest principiu nu s'a luat în considerare. Câte localități cu nume streine ungurești și săsești au rămas neschimbate și încă sunând atât de barbar ca: *Fărăgău*, *Lodroman* ș. a. S'au făcut apoi unele schimbări într'un chip cu totul strein de spiritul limbii noastre. D. e. *Diciosânmartin* s'a schimbat în *Târnavasânmartin*. Or, modul acesta de împreunare a doua numiri spre a da numele unei localități e cu totul unguresc: *Marosvásárhely*! În acest caz dară am avea un nume românesc exprimat în spirit unguresc, ori mai la înțeles vorbind un ungar neaoș îmbrăcat în straie românești. Ca norocul că, după cum s'a publicat, au revenit la vechea numire.

O greșală lingvistică de altă speță, care poate fi amintită în legătură, este aceasta: *Ludoșul* mare s'a schimbat în *Ludoșul*. Nu vei găsi în toată limba română numele unei localități, al unui munte, râu etc. care fiind la singular de genul masculin, să stea totdeauna articulat, ci primește ori lapadă articolul ca și numele comune după nexul ce-l are cu alte cuvinte din aceeași propoziție. Oficialitatea noastră însă habar nu are de regulile lingvistice. Siluește limba, crezând că aceea trebuie să se supună capriciilor și volnicilor celor dela cârmă, ca și poporul răbduriu, pe care-l apasă.

Tot aici putem aminti o altă specie de greșeli, care s'a făcut, când un nume propriu per eminentiam s'a transformat într'un nume comun asemănător în sunete. „Balda” nu e nici de proveniență străină, nici nu sună urit, și în limba română nu înseamnă nimic, deci e un nume propriu în adevăratul înțeles al cuvântului. Cu toate acestea l-au schimbat în *Balta*. Sunt sigur, că nimeni din acel sat nu va zice

că eu sunt din Balta, bineștiind că acolo trăiesc numai broaște și solomandre. „Mucundorf” l-au schimbat în *Grânnari*, ceea ce în limba română nu există, ci numai grânar, ori dacă vrei grâneriu, la plural grâneri, și nici de cum grânari! Mai aduc un singur exemplu clasic singuratic și apoi trec iarăș la principii: „Velcher” (ori cum exprimă oamenii deacolo: *Velceriu*), e foarte potrivit ca nume propriu, cu toate acestea l-au schimbat în *Răzoare*! În sat însă nu sunt răzoare, ci numai la hotar, așa încât dacă zici că merg la răzoare, e identic cu „merg la hotar”. Acum să vă închipuiți un sat cu numele „Hotar”! Cum se vor mai înțelege oamenii între sine, când unul zice că eu merg la hotar și cel cu care vorbește să înțeleagă că soful său merge în satul cu acel nume!

*

Există un principiu filologic, în al cărui sens toate cuvintele încetățenite în cutare limbă, indiferent de proveniența lor, formează tezaurul acelei limbi, în cazul nostru al limbii române. Oare ce cuvânt e mai încetățenit în limba unui popor decât numele de localități?! Și atunci în sensul acestui principiu nu e consult să schimbi numele unei localități (aici nu vrem să ne pronunțăm asupra localităților curat streine), decât numai din motive foarte ponderoase, cum ar fi cele de bunăcuviință în locul întâiu, apoi de practicitate și de estetică în locul al doilea, căci altcum se înstrăinează poporul de oficialitatea țării.

Nimeni să nu creadă despre sine că e mai naționalist decât poporul, căci așa e mai românește, cum vorbește poporul. Numele unui sat, fie de orice proveniență, învoalvă în sine istoria poporului dintr'ânsul. Bunăoară *Tothaza*, ar însemna „casa lui Toth”. Așadară cândva în vremuri depărtate i-s'a douat unui nemeș cu numele *Toth* o moșie, pe care care el și-a zidit o „curte”. În jurul lui a așezat iobagi români, cari multă vreme au muncit în breazda aceluia domn de Luni dimineața până Sâmbătă seara. În câteva rânduri au făcut și revoluții și cu vremea li-s'a ușurat sarcina. După 1848 au scăpat de iobăgie, dar o duceau tot în lipsuri din cauza moșiei domnești prea extinse, care de mult nu mai era a dlui *Toth*, și în care s'au perândat mulți domni în decursul vremii. În sfârșit a venit era română, când moșia s'a împărțit între săteni. Nimeni nu se mai gândește acum că *Tothaza* ar însemna „casa lui Toth”, căci nimeni nu mai știe că a trăit cândva acolo un domn cu acel nume, ci ori și cine știe că *Tothaza* e un nume pe care-l poartă numai un singur sat, deci e nume propriu per eminentiam. — Iată dară că acest nume, deși de proveniență străină, dar e un titlu de glorie pentru poporul din acea comună, deoarece prin curajul neînfrânt, prin hărnicia proprie, prin dorul de viață a răsbătut peste vitregia vremilor, a răpus pe asupritori, s'a

eliberat pe deplin și acum progresează liniștit spre o lumină mai intensivă.

Poftim acum, vino, și smulge acest cuvânt concrescut de veacuri cu sufletul popoului și spune-i să-și numească satul „Crișeni”, pentru ca să se poată confunda mai ușor cu alte 3—4 comune ce poartă aceeași numire!

La schimbarea numirilor de localități s'a lucrat fără nici o sistemă și desconsiderând orice principiu. Totul s'a făcut după capriciul prefectilor. Deacolo provine și faptul că în unele județe s'au schimbat numirile cu duimul, în altele au rămas toate celea vechi.

Ce e de făcut?

Părerea noastră e, că pe lângă toată greutatea, dar în general vorbind să se revină la vechile numiri. Să se facă schimbări acolo, unde o cere aceasta însăși populația localității din motive ponderoase de orice natură ar fi acelea. La Minister să se aibă sub ochi tabloul tuturor localităților din țară în ordine alfabetică nedivizat după județe și atunci se va putea câștiga o orientare mai bună. Dacă Ministerul, din motive binecuvântate, va vrea să schimbe numirea vreunei localități, aceasta să o facă în înțelegere și cu autoritățile bisericești, cari sunt atât de interesate în cauză, și cari în orice chestiuni procedează cu mai mult tact și chibzuință decât autoritățile civile.

Cum e privit congresul național bisericesc al ortodoxiei noastre. Intrunindu-se pe Joia trecută, 4 Martie, din nou congresul național bisericesc al ortodoxiei române, găsim că e potrivit să arătăm, după un număr mai vechiu (2 Febr.) al ziarului „Cuvântul”, care este părerea unor ortodocși asupra acestui înalt for bisericesc, în mâinile cărui este depusă, pe timp de 6 ani, îndrumarea viitoare a acestei ortodoxii.

Noua lege pentru organizarea bisericii ortodoxe dela noi trebuia să însemne pentru ea o totală emancipare a ei de sub tutela guvernărilor de oricând, descătușând-o de legăturile mai mult decât umilitoare, cari iau frânt în trecut aripile avântului, și înălțând-o pe pedestalul pe care trebuie să se găsească o instituție menită a răspunde în fața lui Dumnezeu de sănătatea morală a neamului pe care-l păstorește. În realitate însă, iată cum ne prezintă d. Nichifor Crainic perspectivele îmbunătățirilor cari se pot aștepta de pe urma activității ce poate veni dela congresul național bisericesc, supremul factor în noua organizație a ortodoxiei.

— „Două treimi cel puțin din membrii acestui congres sunt — spune d. N. Crainic — liberali. Aceasta echivalează cu o nouă robie a bisericii. Dacă în regimul anulat prin legea de unificare, biserica era funcționară de stat și deci la discreția succesivă a guvernelor, ea intra, prin noul regim, într-o robie liberală, asigurată pe șase ani — cea mai odioasă și mai insuportabilă robie. Liberalii nu au rădăcini în inima țării. În economia acestui partid bancar, liberugetător, francmason și deci anticlerical în originea și istoria lui, biserica nu e decât un instrument electoral al liberalismului travestit în odăjdii. E ade-vărat, legea de reorganizare a instituției sacre a fost votată de guvernul d-lui Ionel Brătianu. În ființa ei, legea aceasta e democrată și înfățișează o mare concesie făcută de biserică societății civile. Ea asigură instituției o quasi-autonomie, o eliberare din subordinea politică. Aceasta teoretic și aparent. În realitate, e o păcăleală sinistă. Eliberarea bisericii înseamnă liberalizarea ei, în scop de a domina prin acest instrument masele rebele liberalismului. E dureros să spunem că la această nouă degradare a contribuit voința sclerată a o seamă

„de episcopi, unși de guvernele liberale și cari, din recunoștință politică, înțeleg să pre-fere slujbei lui Hristos slugărnicia față de d. Ionel Brătianu...”

În fața acestei aprecieri ortodoxe, pe care „Crucea” n'a încrestat-o, am vrea să știm dacă își mai păstrează părerea, că laicizarea ortodoxiei nu este decât o scornitură a catolicismului nostru din Blaj.

Puțină lumină.

În jurul chestiunii subiectului averilor bisericești.

Se știe, că d. ministru Lapedatu, dându-și seamă de greșala inițială și documentându-se singur asupra chestiunii, a schimbat articolul 41 al proiectului pentru noul regim al cultelor, apropiindu-se de punctul de vedere al bisericii noastre, cunoscut din cele publicate de noi în aceste coloane.

Atâta a fost de ajuns, pentruca inspiratorii sibieni ai proiectului original, foarte liniștiți înainte, să-și piardă deodată cu totul sârta, năpustindu-se cu amenințări grele asupra ministrului, și debitând la adresa noastră și a Blajului întreg toate insultele murdare cunoscute dela alte ocazii. Ba, lipsa de onestitate a acestor dd. a mers până acolo, încât încercau să arate, că „dreptul canonic al bisericii apusene n'a precizat chestiunea subiectului averii bisericești”, prezintând acest drept canonic ca un „haos”, lăsat din partea Vaticanului intenționat (sic!) în această stare „pentru a avea deplină libertate în soluționarea favorabilă (dupăcum îi convenea!) a singuraticelor cazuri de litigii”.

Afirmația aceasta este o nerușinare atât de patentă, încât nu merită onoarea unui răspuns. Trece deci peste îngăimările neputincioase ale celor ce nu pot să vadă în scrisul nostru decât „șiretlicuri de proporții apocaliptice”, și pentru a ilustra temeinicia cu care „discută” acești dd. vom reproduce aici din „Compendiul de dreptul canonic” al însuși mitropolitului Șaguna, idolul ortodoxiei ardelenene, următoarele șire de pe pp. 293—4 (ed. III Sibiu 1913), cari dovedesc, că acest mitropolit stă, în punctul acesta, într-o toată pe temeiul celor afirmate de noi și codificate de Roma:

„Când stabilim aici — spune mitropolitul Șaguna — acest principiu de drept (e vorba de dreptul parohiilor de-a administra averile bisericești) în favoarea comunelor bisericești parohiale, atunci totodată trebuie să observăm și aceea, că **comunele bisericești parohiale nu exercită acest drept... ca proprietari ai acelor averi bisericești, căci acelea, după înființarea lor au ieșit din posesoriul (sic!) binefăcătorilor și au trecut în posesoriul bisericilor lor...; ci comunelor parohiale le compete acest drept ca unor reprezentanți ai acelor averi...**”

Și același lucru îl spune Dr. N. Milaș în „Dreptul bisericesc oriental” (trad. Mihăilescu București 1915), când constată că: „După dreptul canonic al bisericii orientale comunitatea bisericească nu poate fi subiectul proprietății bisericești” (pag. 425).

În loc de-a se încălci deci prin „labirintul” canoanelor apusene, pe cari nu ne mirăm că nu le cunosc, stimații confrăți dela „Telegraful” făceau mult mai bine să fi răsfoit puțin aceste manuale ale propriului lor drept bisericesc, pe care încă nu avem știre să-l fi aruncat peste bordul năii lor clătinate din greu de valul pierzării!

Afară de osteneala zadarnică, și-ar fi orușat prin aceasta și rușinea de a nu-și cunoaște canoanele bisericii proprii.

Dr. Alexandru Rusu.

Tot împotriva imoralității. Înregistrând acțiunea episcopatului austriac, încrestată și de noi în numărul ultim, „Neamul românesc” al d-lui N. Iorga mai înseamnă și o altă acțiune paralelă din Ungaria. E vorba de inițiativa luată de „Societatea pentru combaterea târgului de carne vie”, prezidată de episcopul Prohászka, care a deschis o aprigă luptă împotriva acestui flagel social, hotărând, cu aprobarea autorităților închiderea caselor de prostituție.

Acțiunile acestea, cari se pornesc și în alte părți vor avea ca imediat efect — spune „N.R.” — o invaziune a prostituatelor în România, unde nimeni nu se gătește la o inițiativă eficace împotriva imoralității publice și clandestine. O plimbare între orele 6—9 seara pe străzile din centrul capitalei și vizitarea localurilor de consumație, îți arată în ce hal de imoralitate trăiește această capitală”.

Și în fața acestei situații „N.R.” se întreabă: „Care e la noi autoritatea capabilă de-a îndrepta acest rău”? Iar noi punem chestia mai pe față, întrebând: Ce face pentru curmarea acestui rău ortodoxia patriarhală română?!

O nouă sesiune a Sinodului bisericii ortodoxe. Joia trecută s'a redeschis la București sesiunea de primăvară a Sinodului bisericii ortodoxe române, cu o întreagă serie de chestiuni la ordinea zilei, dintre cari reținem următoarele mai importante: Chestia sinodului ecumenic al ortodoxiei pe muntele Athos în luna Iulie a. c. și intervenția pentru ridicarea schismei dintre patriarhia ecumenică și biserica bulgară.

Apropos de sinodul ecumenic se mai anunță, că patriarhul a cerut comisiunilor instituite pentru studierea diferitelor chestiuni să accelereze lucrările, iar de altă parte se vorbește de o gravă neînțelegere în jurul „fixării zilei în care se va ține Sinodul”, și aceasta pe tema calendarului nou, care din partea celor mai multe biserici ortodoxe n'a fost adoptat și care moment poate să zădărnicească întreaga pregătire sinodală a ortodoxiei ecumenice, care fără de Rusia se reduce la vre-o 25—30 milioane de credincioși, toți din Balcanii Europei.

Săraca ecumenicitate și biet sinod ecumenic!

Săptămâna politică.

Dupăcum se prevedea, *alegerile pentru balotaj*, deși s'au desfășurat sub o teroare neînchipuită, nu au făcut decât să completeze triumful opoziției unite. Cele mai multe și mai însemnate orașe (ca Cernăuți, Ploiești, Pitești ș. a.) au fost câștigate tot de listele opoziționale, așa că afară de capitala țării și de capitalele tuturor provinciilor, opoziția a triumfat, cu excepția alor 28, în toate capitalele de județ.

— Semnificația politică a acestei înfrângeri complete dela orașe — care vine să întregească pe aceea dată la alegerile agricole din partea satelor —, este atât de elocventă, încât demisia guvernului se socotește ca un fapt indiscutabil, care dacă nu s'a produs încă, se datorește singur faptului, ca actualele Camere nu pot fi dizolvate fără a fi legiferat și noua lege electorală.

— Așa fiind cercurile politice ale țării nici nu se mai preocupă de rezultatul alegerilor. Preocuparea de căpetenie o formează acum *noul proiect de lege electorală*, care vrea să introducă în repartizarea mandatelor pe țară o proporționalitate mussoliniană, atribuind partidului majoritar (care a intrunit cele mai multe voturi) un număr de mandate variind între 65 și 90 la sută, dupăcum adică a intrunit o majoritate dela peste o treime până la aceea de peste 2 treimi.

— Dar fiindcă acest proiect, menit a asigura majorității hotărâtoare și unui partid care numai fiind la putere poate conta la o majoritate ce trece puțin peste $\frac{1}{3}$ a voturilor, știrbește în mod radical egalitatea votului, *oposiția luptă iarăși alături* în contra acestui proiect, contrar dispozițiilor clare ale Constituției înseși, care a codificat egalitatea votului.

— În fața acestei atitudini solidare a partidelor din opoziția aliată, care s'a legat că aducându-se această lege, va lupta alături și în alegerile generale, guvernul pare a fi aplicat să facă toate concesiile pe tema proporționalității, și aceasta este cel mai evident semn că, deși încă la putere, *guvernul nu mai poate stăpâni situația*, mergând spre desnodământul fatal, care se așteaptă pe săptămâna ce vine, și în concret: pe ziua de 11 Martie.

Știri mărunte.

Personale. P. Ven. Ordinariat arhidiecezan a numit pe pâr. *Gheorghe Grecu* de paroh la Cheța.

— P. Ven. Ordinariat de Gherla a numit pe pâr. *Vasile Ițtar* (trecut din arhidieceză) de preot al doilea la Bistrița, iar pe pâr. *Ioan Bancoș* de adm. interinal la Urmeniș.

Secțiile „Astrei” la Cluj. Pe la mijlocul lui Februarie c. s'au întrunit la Cluj, într-o sesiune extraordinară, secțiile științifice-literare ale Asociației noastre. Scopul principal al acestei întruniri, prezidate de d. Vasile Goldiș, a fost *inactivarea noii secții medicale și biopolitice* — în frunte cu prof. Dr. Iuliu Hățiegan —, de pe urma activității căreia se așteaptă deosebit de mult bine, dar s'au adus la ordinea zilei și alte chestiuni de interes cultural. Dintre acestea amintim hotărârea, luată la propunerea dlui O. Ghibu, președintele secției școlare, de-a se scoate cât mai fără întârziere, o nouă ediție a „Enciclopediei române”.

Locale. Dumineca viitoare, a patra din sf. Paresimi, va predica în catedrală pâr. Dr. *Alexandru Rusu*, canonic mitropolitan.

— Numindu-se și noii consilieri de drept ai Blajului — între cari cei mai mulți sunt contrari listei ieșite în alegeri —, se poate întâmpla foarte ușor, ca la *alegera de primar* să nu izbutească celce a pus totul în joc pentru a ajunge acolo. Ar fi o pedeapsă binemeritată pentru sfidarea opiniei publice a Blajului nostru.

— Dumineca trecută s'a ținut, tot în cadrele Astrei locale, o *nouă conferință* a dlui Panaitescu, profesor la universitatea din Cluj, care ne-a vorbit despre cele mai noue descoperiri proprii referitoare la Decebal, regele Dacilor. Deosebit de interesantă, atât prin noutatea subiectului cât și prin vioiciunea expunerii, conferința a fost ascultată cu mult interes de publicul numeros care a asistat. — Măine va vorbi d. Dr. G. Preda, vicepreședintele Astrei dela Sibiu.

— Tot mâine se va ținea, începând cu orele 15, *adunarea generală a reuniunii femeilor române*, care se va sfârși cu o serată de ceai, la care vor fi numeroase surprize.

O nouă expediție la polul nordic. Ea se va încerca deastădată, tot sub conducerea lui Amundsen, cu un imens dirijabil (Zeppelin), construit în aerodromul italian din Ciampino. După cum anunță o telegramă din Roma, avionul e gata și zilele trecute s'a și făcut întâiul zbor de încercare. Pilotat de colonelul Nobili, avionul avea pe bord 30 persoane, printre cari și nepotul lui Amundsen și alți membri ai noii expediții polare. Evoluând întâiu deasupra Romei, dirijabilul a pornit spre Napoli, pentruca după un zbor de 8 ore să aterizeze, în condițiile cele mai favorabile, la locul de unde

a pornit. Noul avion este o mare nădejde a înțregii civilizații umane și se dă ca sigur că rezultatele ce se vor atinge cu ajutorul lui, vor întrece cu mult pe cele câștigate, anul trecut, cu aeroplanul.

Un nou congres mondial al presei. Asociația mondială a presei, prezidată de d. Walter Williams, decanul școlii de jurnalism dela universitatea din Missouri (Columbia), aranjează pe luna Septembrie a acestui an un nou congres al presei, menit a promova interesele superioare ale ziaristicii (libertatea presei, comunicarea știrilor, etica jurnalismului, schimbul de gazetari ș. a.). Primele două congrese de acest fel s'au ținut la San-Francisco (1915) și la Honolulu (1921), iar cel de acum — la care s'au anunțat deja peste 400 ziaristi americani — s'a fixat la Geneva pe luna Septembrie, spre a permite membrilor săi să asiste la ședințele plenare ale societății națiunilor, cari se țin acolo în aceeași lună.

† **Maria Pop n. Vodă**, soția protopopului nostru din Luna (arhidieceză), s'a stins la 18 Februarie c. în anul 55 al vieții și 33 al fericitei sale căsătorii. Profesorul Octavian Pop dela liceul nostru de fete, căruia și pe această cale îi transmitem condoleanțele noastre, deplânge într'ansa pe iubita sa mamă. — Fie-i partea cu dreptii!

Telefonul „Unirii”.

„**Legea românească.** Oradea-mare. Pentru spovăveli ca celea din »radio«-ul Dvoastră de o pagină și jumătate, este la noi cineva care ar răspunde: Hap! Hap! și într'adevăr nime n'ar putea să Vă răspundă mai nimerit decât: Hap! Hap! — Totuși, fiindcă față de noi sunteți puțin mai urbani decât față de »Vestitorul«, o să Vă mai telefonăm ceva și cu altă ocazie.

„**Biserica și școala.** Arad. Spuneți, Vă rugăm, pâr. Ciuhandu al Dvoastră, că am citit cu atențiune răspunsul pe care ni-l dă pe cele două coloane și jumătate și că nu găsim în ele nici un temei pentru a recitifica ceva din linia dreaptă a atitudinii noastre în chestia pe care o atinge. Spuneți-i, că oricât am desaproba manevrele sale proselitiste puțin onorabile, dar, se pare, inerente tuturor ortodocșilor cuprinși de zelul de-a face ceva pentru ridicarea prestigiului atât de scăzut al bisericii lor, îl socotim mai inteligent, decât să nu înțeleagă, că marele proces dintre biserica apuseană și cea răsăriteană — din care frământările dela noi și dintre noi nu formează decât o minimă parte —, nu se poate rezolva, nici chiar pentru noi, cu ceea ce se va fi petrecut la Mocrea ori la Moroda Dsale, și cu atât mai puțin cu afișarea stereotipă a cutărui Papă »destrăbălat« ori »vârsător de sânge«. »Realitățile istorice«, la cari se provoacă și pe cari îi place să le sublinieze, nu se manifestă — poate fi deplin asigurat — prin atitudinea celor câteva familii din Chereluș, să zicem, cari pentru meschine interese de moment vor trece dela noi la ortodoxie, ori invers, ci prin acele fapte și evenimente de durată, cari au adus pe buzele celor mai de seamă istorici ai neamului nostru constatările, de cari Sfinția Sa nu înțelege să se ocupe. Si-i mai spuneți apoi, că dacă este sincer când afirmă că nime nu dorește mai mult ca dânsul »să revină vremurile, când pe tronul episcopal al Romei stăteau Papi sfinți, cu cari biserica dreptcredincioasă a Răsăritului să poată a-și relua legăturile de pace și dragoste întru Domnul Hristos«, nu trebuie să caute cele câteva pete de destrăbălare »din evul mediu«, ci să privească, fără patimă nici unei preocupări, la opera actuală a bisericii Romei, în fruntea căreia stau Papi, nu »indumnezeiți«, cum spune — desigur fără ca însuși s'o creadă —, ci cari într'adevăr trebuie să fie foarte aproape de Dumnezeu și de inima Domnului. Dar nu această sfințenie a Papilor o caută, după părerea noastră, pâr. Ciuhandu, ci o »sfințenie« care să însemne o renunțare la primatul de jurisdicție, iar asta — având de-a face cu o instituție divină — nu se va putea atinge în veac. Oricât ar fi deci de regretabil, pe acest preț niciodată nu vom putea avea din pâr. Ciuhandu un preot catolic!

„**Renașterea.** Cluj. Ne pare foarte bine, că preconizând unitatea, ori mai bine zis *unicitatea* bisericii lui Hristos, nu mergeți pe urmele celor cu alianțele dela Stockholm. Este perfect adevărat, că Domnul Hristos a întemeiat o singură biserică și a instituit o unică autoritate bisericăscă. N'ar strica însă, dacă nu V'ați opri aici, ci pornind în căutarea acestei »unice« biserici »adevărate«, ați cerca mai deaproape Scripturile pentru a cunoaște și proprietățile cu cari Domnul a voit să fie înzestrată această biserică. În felul acesta ați ajunge poate și DV. la convingerea, că »a rămânea credincioasă întru toate« vechei biserici a celor șapte săboare, nu înseamnă a nu putea schimba calendarul și nici chiar a nu admite o anumită evoluție a dogmelor, măcar în sensul cum au evoluat până la săborul al șeptelea.

M. Drâmbar. Tăieturile din »Lumina satelor« sibiene, pe cari ni le-ați trimis, sunt într'adevăr atât de supărătoare, încât nu le-am fi lăsat fără răspuns, dar foaia aceasta — probabil anume pentru a nu cunoaște cuprinsul ei — nu ni-se mai trimite la redacție și astfel găsim că nici noi nu-i putem face onoarea de a-i răspunde. Le păstrăm însă cu mulțumită, fiindcă ocazional putem avea lipsă de ele.

P. Năsăud. Tăcerea noastră nu înseamnă nicicând un refuz. Și când ea se produce în condiții ca celea dela începutul acestui an, care a ridicat la suprafață probleme atât de grele și importante, ea nici nu-i permis să fie interpretată în acest sens. Și apoi n'avem decât cele 4 pagini pe săptămână.

D. Blaj. Primind suma de 500 Lei, pe care ne-ați trimis-o ca abonament pe acest an, Vă mulțumim din inimă pentru frumoasa suprasolvire, o pildă din cele mai grăitoare pentru felul cum trebuie sprijinită presa pusă în serviciul sfintei noastre biserici.

Dr. B. Lugoș. Pentru acest număr au sosit prea târziu. — Suntem și noi curioși să vedem, că în fața citatelor din Șaguna și Milaș ce diversiune vor mai căuta »telegrafiștii« Sibiului.

Dr. M. Șimleul Silvaniei. Pe anul trecut ați avut restanță de 30 Lei, astfel numai 60 Lei au rămas în abonamentul anului curent.

A. Ciuc-Sângeorz. Am primit 180 Lei. Mai aveți restanță de 30 Lei.

G. Boroză. Am primit 200 Lei. Achitat până la 15. IX. 1926.

B. Mogoșești. Confirmăm primirea sumei de 90 L.

„ELECTRICA”, soc. anonimă Blaj.

A V I Z

În vederea apropiatei inaugurări a uzinei electrice, se reamitește tuturor proprietarilor de casă din orașul nostru, că se vor face instalațiunile interioare și se va da curent numai acelor, cari sunt *acționari ai societății noastre*, și anume în proporția acțiunilor ce posedă fie-cine.

Acțiuni de vânzare se găsesc la banca „Patria”, iar pentru instalațiuni interioare a se adresa tot la banca „Patria” Dlui Ing. Petru Marcu, directorul executiv al soc. „Electrica”.
Blaj, la 22 Februarie 1926.

(90) 1 - ?

„Electrica” soc. an.
ss. Dr. V. Macaveiu ss. Muntean

Parohia română unită. — Cerghid.

(99) 2 - 2

Concurs.

Pentru edificarea noii biserici greco-catolice din Cerghid, județul Mureș, prin aceasta escriem concurs.

Concurenții sunt rugați să-și înainteze ofertele în scris în plic sigilat, *până la 18 Martie a. c.* ora 12 din zi, la subsemnatul oficiu parohial, sau la primcoratorul onorar Victor G. Maior în Târgu-Mureș, strada G. Coșbuc 21, unde se pot vedea devizul, condițiunile de edificare și formularul de contract, în fiecare zi dela orele 8—12.

Licitațiunea minuendă se va ținea la 21 Martie a. c. la ora 3 (15) din zi și vor putea lua parte numai cei ce vor fi depus ofertele în timpul sus indicat și după ce vor depune vadiu de 100%, adică 35,000 lei.

Cerghid, din ședința curatoratului parohial, ținută la 16 Februarie 1926.

Octavian Dragoș
adm. parohial.

Teodor Vodă
curator.

Buzdughină & Hoza

Intreprindere românească

SIBIIU

TURNĂTORIE DE FONTĂ ȘI METAL
ATELIER MEHANIC
MAȘINI DE TREERAT
MORI, MOTOARE, CAZANE.

TURNĂTORIE DE CLOPOTE din cel mai bun material, cu garantarea cuvenită și prețurile cele mai solide.

(33) 8 - ?

□ CUMPĂRĂM aramă veche, în □
□ ori ce cantități, precum și tuci □
vechi de mașini.

Loteria „Reuniunii Sf. Maria“ a femeilor române gr.-catolice din Cluj pentru înzestrarea Bisericii Calvaria.

Tragerea garantată la 31 Martie 1926.

Lei 50 Biletul.

Căştigurile sunt:

1. Un automobil Ford, nou, luxos.
2. Un tractor Fordson, nou.
3. O maşină de cusut Singer, nouă
- 4—6. Trei tablouri ale maistrilor P. Capidan, A. Demian, Al. Pop.
- 7—8. Două covoare persane.
- 9—10. Două scoarţe româneşti

Lei 50 Biletul

Comezile pentru aceste lozuri se adresează Societăţii an. RUDOLF MOSSE, Agenţie de Publicate Cluj, Str Regina Maria 37, unde se trimit prin mandat poştai costul lozurilor, plus cheltuielile de poştă precum expediţia lozurilor şi listelor de tragere a căştigurilor.

Omul trebuie să rişte în fiecare lună câţi-va Lei, ca să-şi încerce norocul. În chipul acesta mulţi au câştigat în ultimele luni, case, automobile şi sute de mii de Lei în bani gata. (55) 6 - 10

Maşini de treerat M. A. V.

Comenzi pe plată în rate pe 2 ani primim deja de acum, deoarece fabrica nu va putea urma comenzilor de mai târziu.

(137) 4 - 8

„Târgul de maşini“

Braşov, strada Fantănei Nr. 43.

MAGAZIN ROMÂNESC SIBIENESC HOZA şi MARCU

Aducem la cunoştinţă Onor. Public că ne-a sosit un mare transport de mărfuri pentru orice sezon precum:

Stofe engleze pentru dame şi domni; stofe de lână pentru uniformă de fete şi băieţi şi pentru orice îmbrăcăminte.

Mare asortiment de mărfuri din Cehoslovacia:

Zefire, delinuri, satinuri, toate colorile. Bareheto-sifoane, pânzeturii, pânză de ceareafuri, gra, del, schirting, perdele, basmale cu şi fără ciucuri, ciorapi pentru dame şi domni şi patent pentru copii, galere, cravate, cămaşi, pălării, căciuli, gheţe din cea mai renumită fabrică „Derby“. Plapume confecţionate în ţară, orice calitate.

Mare alegere în haine gata pentru dame, domni, fete şi băieţi:

tricotaje pentru dame şi domni, tricouri de orice mărime şi calitate. Chipturi pentru eleve şi elevi calitate superioară. Bucata Lei 120.

Totodată facem cunoscut că la orice mărfuri cumpărate pentru eleve şi elevi cu începere din 15 Octomvrie 1925 şi pe tot timpul duratei şcolaelor, reducem, la o cumpărare până la 1000 Lei 5% iar dela 1000 Lei în sus 10%. Incercaţi şi vă veţi convinge de redusele preţuri şi buna calitate a mărfurilor. □

HOZA şi MARCU

19-? (95)

Blaj, Piaţa I. M. Clain 12.

10% mare reducere 10%

„PATRIA“ bancă pentru Credit, Comerţ şi Industrie s. a. Blaj.

PROSPECT DE EMISIUNE

În baza hotărârii adunării generale a acţionarilor ținută la 12 Noemvrie 1922 şi în conformitate cu Art. 5 din Statutele Institutului „PATRIA“ bancă pentru Credit, Comerţ şi Industrie s. a. Blaj, subsemnatul Consiliu de Administraţie deschide prin aceasta subscripţie pentru o nouă emisiune de acţiuni, în scopul completării capitalului societar, la Lei 12,000,000—

Noua emisiune se face în următoarele condiţiuni:

1. Acţionarii vechi au dreptul să opteze deodată cu prezentarea acţiilor vechi, cel mai târziu până la 31 Martie 1926, după fiecare acţiune veche à Lei 500, câte o acţiune nouă, cu preţul de Lei 500—
2. Preţul nouilor acţiuni se va achita în 5 rate şi anume:
 - 20% = Lei 100— de acţiune, la subscripţie.
 - 20% = „ 100— „ „ până la 30 Iunie 1926.
 - 20% = „ 100— „ „ „ 30 Septemvrie 1926.
 - 20% = „ 100— „ „ „ 31 Decemvrie 1926.
 - 20% = „ 100— „ „ „ 31 Martie 1927.

Fără de acţionarii, cari nu vor achita vărsămintele la termen, se vor aplica dispoziţiunile Art. 6 din statute.

3. Acţionarii cari vor face vărsămintele în rate, vor beneficia de 12% dobândă şi vor avea să plătească 14% după ratele restante. Acţionarii cari vor vărsa până la 30 Iunie 1926 valoarea integrală a acţiunilor, vor beneficia de întreg dividendul anului 1926. Acţiunile achitate integral până la 31 Martie 1927 vor beneficia de întreg dividendul anului 1927.

4. Acţiunile rămase neoptate de vechii acţionari, se vor vinde şi la neacţionari în condiţiunile ce le va fixa Consiliul de Administraţie.

5. Ca locuri de prezentare a acţiunilor, precum şi pentru vărsăminte, se designează Centrala din Blaj şi filialele din Teiuş şi Şarmaş, precum şi „Albina“ filiala din Cluj.

6. Pentru anunţare la emisiune, se va folosi Declaraţiunea anexată Prospectului trimis la nume şi la bănci.

Blaj, la 27 Februarie 1926.

Consiliul de Administraţie

ss. Dr. V. Macaveiu ss. Munteanu
preşedinte director executiv

1 1 147

VASILE HOZA

PRĂVĂLIE DE MANUFACTURĂ.

(97) 9 - 52

Mare asortiment de mărfuri din Cehoslovacia ca: Zefire, Delenuri, Satinuri, Basmale etc., precum şi o

dăjdi bisericeşti: Vestminte şi Prapori din cele mai bune stofe elveţiene, apoi Potire, Cădelniţe, Cruci de mână şi Cruci de prapori cu preţuri convenabile. :

Serviciul ireproşabil.

NB. Rog nimeni să nu-şi comande din alt loc până ce nu se va convinge de preţurile mele. □

SIBIU, Piaţa Prinţul Carol Nr. 6.

CEREŢI PRETUTINDENI
renumitul ceai englezesc

HORNIMAN

Reprezentant general şi depositar: Societatea Anonimă
OTTO ŞI ALFRED HERZOG
Bucureşti, Pasajul Comedia 2.

13-15 (83)

VECHEA REVISTA ILUSTRATA „COSINZEANA“

intemeiată în anul 1911 de

SEBASTIAN BORNEMISA

apare şi acum în Cluj sub aceeaşi conducere şi având colaborarea celor mai de seamă scriitori. Cereţi numere de probă gratuite din această excelentă revistă de familie, indispensabilă în fiecare casă.

Adresa: Cluj, Piaţa Cuza Vodă 16.

Aviz.

Aduc la cunoştinţă Onor. Public din Blaj şi jur că FIRMA PUŞCAŞ ŞI PANIC s'a despărţit în mod amical şi eu, subsemnatul, mi-am deschis

Frizerie proprie

în strada Regele Ferdinand nr. 40 unde servesc vechea clientelă foarte igienic şi cinstit.

Rog sprijinul Onoratului Public

Cu toată stima

Emilian Panic,

(141) 1-2

barbier şi frizer.